

Cours de tibétain - groupe lecture - leçon 26

Extrait de texte

Dans cette leçon, nous abordons l'extrait de texte suivant qui indique l'ordre inverse de la coproduction conditionnée.

Quant à la méthode, c'est toujours la même :

- s'entraîner à épeler
- ensuite s'entraîner à lire
- repérer les particules, les mots favoris et éléments connus du texte.
- repérer la structure du texte constituée de segments (mots et groupe de mots).
- voir comment le texte s'articule avec ces différents segments.

Feuille d'exercice et traduction française¹

དེ་ལ་མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་འགག། །འདུ་བྱེད་འགགས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
འགག། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགགས་པས་མིང་དང་གཟུགས་འགག། །མིང་དང་གཟུགས་
འགགས་པས་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱལ་འགག། །སྐྱེ་མཆེད་རྒྱལ་འགགས་པས་རིག་པ་འགག། །རིག་པ་
འགགས་པས་ཚོར་བ་འགག། །ཚོར་བ་འགགས་པས་སྲིད་པ་འགག། །སྲིད་པ་འགགས་
པས་ལེན་པ་འགག། །ལེན་པ་འགགས་པས་སྲིད་པ་འགག། །སྲིད་པ་འགགས་པས་སྐྱེ་བ་
འགག། །

Il en résulte que lorsque cesse l'ignorance མ་རིག་པ་, les formations karmiques འདུ་བྱེད་ cessent ; lorsque cessent les formations karmiques, cesse la conscience རྣམ་པར་ཤེས་པ་ ; lorsque cesse la conscience, cessent le nom et la forme མིང་དང་གཟུགས་ ; lorsque cessent le nom et la forme, cessent les sources des sens སྐྱེ་མཆེད་རྒྱལ་ ; lorsque cessent les sources des sens, cesse le contact རིག་པ་ ; lorsque cesse le contact, cesse la sensation ཚོར་བ་ ; lorsque cesse la sensation, cesse la soif སྲིད་པ་ ; lorsque cesse la soif, cesse l'appropriation ལེན་པ་ ; lorsque cesse l'appropriation, cesse le devenir སྲིད་པ་ ; lorsque cesse le devenir, cesse la naissance སྐྱེ་བ་ ;

¹ Texte français de Philippe Cornu, dans : « Le Sôûtra du Diamant et autres sôûtras de la Voie médiane [Philippe Cornu, Patrick Carré] », éditions Fayard.

Analyse - structure

[དེ་+ལ་] [མ་རིག་པ་འགགས་པ་+ས་] [འདུ་བྱེད་འགག] [[འདུ་བྱེད་འགགས་པ་+ས་]
 [རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགག] [[རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགགས་པ་+ས་] [མིང་དང་གཟུགས་འགག]
 [[མིང་དང་གཟུགས་འགགས་པ་+ས་] [སྐྱེ་མཆེད་རྒྱལ་འགག] [[སྐྱེ་མཆེད་རྒྱལ་འགགས་
 པ་+ས་] [རེག་པ་འགག] [[རེག་པ་འགགས་པ་+ས་] [ཚོར་བ་འགག] [[ཚོར་བ་འགགས་
 པ་+ས་] [སྲིད་པ་འགག] [[སྲིད་པ་འགགས་པ་+ས་] [ལེན་པ་འགག] [[ལེན་པ་འགགས་
 པ་+ས་] [སྲིད་པ་འགག] [[སྲིད་པ་འགགས་པ་+ས་] [སྐྱེ་བ་འགག] |

Dans extrait de texte, on voit à l'oeuvre surtout la particule instrumentale : མ་རིག་པ་འགགས་པ་+ས་. Elle indique bien qu'à cause de, grâce à, du fait que, un résultat se produit.

Vocabulaire

Le vocabulaire est présenté en ordre d'apparition dans le texte.

དེ་ལ་	à cela...
མ་རིག་པ་	ignorance
འགགས་པ་	cessation
འདུ་བྱེད་	formations karmiques, samskara
འགག	stopper, cesser. Verbe non-volitif འགགས་པ་/ འགགས་པ་/ འགག་པ་.
རྣམ་པར་ཤེས་པ་	consciences ordinaires (les 6 sens)
མིང་དང་གཟུགས་	nom et forme
སྐྱེ་མཆེད་རྒྱལ་	domaine d'extension des sens, sources des sens
རེག་པ་	contact
ཚོར་བ་	sensation

ཐོད་པ་	soif
ལེན་པ་	prise, appropriation
ཐོན་པ་	devenir
སྐྱེ་པ་	naissance